

Profetiene om Elias generasjonen, «The Call» og «The Send»

Dr. Theol, førsteamanuensis, prorektor Arne Helge Teigen,
Fjellhaug Internasjonale Høgskole Oslo
ateigen@fjellhaug.no

Resymé

Denne artikkelen handler om tros-oppfatninger som ligger til grunn for de karismatiske stadion arrangementene «The Call» og «The Send». The Call ble startet i 2001 av amerikanerne Lou Engle og Ché Ahn, og ble videreført av The Send i 2019. Ifølge profetier fra bevegelsens ledere, skal disse arrangementene iverksette en enorm global endetidsvekkelse. I denne artikkelen analyserer jeg profetier, kristologi og anvendelse av kristologi, i denne bevegelsen.

Keywords:

The Call, The Send, Elijah Generation, faste.

Innledning

Siden årtusenskiftet har amerikanske karismatiske nettverk opparbeidet stor global innflytelse. De griper inn i lokalt menighetsliv verden over, ofte med virksomhet som legitimeres av profetier fra nettverkenes ledere (Christerson og Flory 2017, 1- 4). Et aktuelt eksempel på dette er stadion arrangementet «The Send». Dette er et felles karismatisk prosjekt som gjennom årene er gjennomført som enorme tverrkirkelige ungdomsarrangementer i en rekke land. Det ble startet i 2001 av Lou Engle og Ché Ahn, og fikk da navnet «The Call». Navnet ble byttet til The Send i 2019. Skal man få sakssvarende forståelse av denne bevegelsens virksomhet og teologi, må man se den i lys av dens ca. tjue år gamle historie. Det vil jeg gjøre i denne artikkelen. Innledningsvis gjør jeg derfor oppmerksom på at når jeg i det følgende fortrinnsvis anvender betegnelsen The Send, så sikter jeg også til The Call.

The Send har i alle år blitt støttet og promotert av amerikanske karismatiske megakirker, som Bethel Church Redding (Bill Johnson), Harvest Rock Church (Ché Ahn), og globale karismatiske nettverk som Iris Ministries (Heidi Baker), Christ for all Nations (Daniel Kolenda), International House of Prayer (Mike Bickle), Youth With A Mission (Andy Byrd), og en rekke andre. Arrangementet fremstår nå som en global karismatisk bevegelse, som ledes av syv

utvalgte personer. Disse er; Daniel Kolenda, Lou Engle, Michael Koulianos, Todd White, Brian Brennt, Teo Hayashi og Andy Byrd (Kolenda 2022).

Denne brede støtten indikerer at The Send representer moderne karismatisk teologi. Samtidig preges bevegelsen av visse særtrekk. Først og fremst fordi den tillegges en bestemt rolle i karismatisk eskatologi. Siden bevegelsen ble opprettet, har dens ledere levert profetier om at The Call og The Send arrangementer skal skape en enorm global ungdoms-vekkelse, som skal munne ut i Jesu gjenkomst. I bevegelsens profetier kalles denne ungdomsbevegelsen «The Elijah generation», eller også «The Jesus generation».

Foreliggende artikkel fokuserer på The Send bevegelsens profetier, bruk av Bibelen, lære om Jesus Kristus, og dens anvendelse av kristologi på endetidens menighet. Det siste betyr at jeg vil vise hvordan det argumenteres for at kristne kan være som Jesus Kristus og gjøre mirakuløse gjerningene som ham. Jeg avgrenser undersøkelsen til skrifter av to helt sentrale ledere og profeter, nemlig, Lou Engle (1952) og Daniel Kolenda (1981). I tillegg vil jeg vise til «profetiske» uttalelser som er publisert i Charisma News, og som bygger på intervju med Andy Byrd og Brian Brennt, (begge er ledere i YWAM).

Lou Engle er The Send-bevegelsens fremste profetiske drivkraft. Daniel Kolenda har fått en sentral posisjon i senere år. Han overtok som leder av Christ for al Nations (CfaN), etter Reinhard Bonnke i 2017. Hans profetier og virksomhet ligner Engles, men legger større vekt på under og tegn, helbredelser og dødeoppvekkelser. I sine profetier viderefører både Engle og Kolenda oppfatninger som ble gjort gjeldende ved overgangen til 1950 tallet innen Latter Rain bevegelsen. Jeg vil påvise likheter og tilknytning til The Latter Rain underveis, men kan av plasshensyn ikke foreta dyptgående analyser av disse sammenhengene (Christerson og Flory 2017, 48. Geivett og Pivec, 42).

Lou Engle og The Latter Rain

I 2020 gav Lou Engle ut boken *The Fast: Rediscovering Jesus' Pathway to Power* (Engle 2020). Her gir han et tilbakeblikk på sin virksomhet siden 2001, da han startet The Call. Engle skriver at boken *Atomic Power with God, True Fasting and Prayer*, utgitt første gang i 1946, ble avgjørende for at han tok initiativ til dette. Denne boken ble i sin tid skrevet av Franklin Hall. Han hadde utviklet en lære om faste, som ble videreført i Latter Rain bevegelsen. Ifølge Hall, ble Jesus Kristus fylt av «Super-Atomic Power», og satt i stand til å gjøre under og tegn ved å faste i 40 dager, etter å ha blitt døpt av Johannes. Forut for dette gjorde ikke Jesus undere, og var heller ikke i stand til det, hevdet Hall.

When Jesus was twenty-one years old the record shows He had not yet performed a miracle. At twenty-five, he still had no healings, miracles, and no manifestation of His Divine Sonship to his credit. He became twenty-six, twenty-seven, twenty-eight and twenty-nine years of age, and yet, no miracles or manifestations. Why? He had not received the fullness of the Holy Spirit and had not spent forty days fasting. (Hall, 2020, 28- 29).

Hall anvendte sin lære om Jesus og faste på kristne. I likhet med Jesus, må kristne mennesker faste i 40 dager og netter for å beseire Satan, fylles av «Super-Atomic Power», og settes i stand til å gjøre under og tegn som Jesus selv. Med dette førte Hall inn en måte å tenke på om Jesus og kristne som videreføres av Engle og Kolenda, og i den karismatiske bevegelse for øvrig.

Jesus tenkes som modell for kristne. De må fylles av Ånden som ham, og ved det utrustes med den samme kraften som Jesus disponerte. Hall selv skrev følgende om dette:

Then the secret of Jesus' fast was revealed and showed them and us what "Super-Atomic Power" one can have. Anyone can have that power power, Thank the Lord. All can who will follow through the instructions given by Him (Jesus). (Hall 2020, 28).

Innen Latter Rain bevegelsen ble endetidens Ånds-utrustede kristne senere kalt «Manifest Sons of God», «Joels Army», eller også «The Overcomers». De skulle ha Ånden «without measure», være i stand til å bevege seg uavhengig av tid og rom, og gjøre store tegn og under (Riss 1987, 53 – 62). En viktig premissleverandør for denne læren, ble Georg Warnock. I boken *The Feast of Tabernacles* (1951) utviklet han en teori om at kirkens historie må forstås i lys av Israels tre store årlige høytider. To av disse (påske og pinse) er allerede oppfylt, hevdet han, men Løvhyttefesten står igjen. Den skal først oppfylles i endetiden, ved at spesielt åndsutrustede kristne fremstår i verden, slik Jesus fremstod i Israel, etter at han i hemmelighet gikk opp til løvhyttefesten slik det fortelles i Joh 7: 1 ff. Warnock hevdet at mønsteret i Jesu liv skal gjentas i kirkens historie. Den kristne menighet skal som Jesus, først stå frem med skjult herlighet. Deretter med under og kraft i den siste tid, slik Jesus gjorde, etter å ha gått opp til løvhyttefesten. Følgende sitater fra Warnocks bok, gir et visst innblikk i hans tenkning om dette:

Dear child of God; when the power and glory of the Feast of Tabernacles begins to dawn upon the Church, God's people are going to be clothed upon with such power and authority that the very nations themselves will have to bow in submission. (...) For they shall be literally clothed upon with His Divine majesty and authority (Warnock, 140).

For å utfylle bildet av Warnocks eskatologi, kan det føyes til at han også utviklet en særegen oppfatning om Jesu første og andre komme. Jesus kom først i et enkelt menneske ved inkarnasjonen. Andre gang kommer han imidlertid kollektiv. Jesus skal da manifestere seg i verden, gjennom menigheten, som dens hode. Når dette siste skjer, skal menigheten stå frem som Jesu legeme på jorden. Den skal være fylt av guddommelig kraft, oppfylle det som står skrevet i Salme 110: 1, og herske over hele jorden.

Warnock utviklet en lignende teori om profeten Elias. I likhet med Jesus, skal også han komme to ganger. Først i døperen Johannes skikkelse. Deretter i endetiden, som en kollektiv Elias-bevegelse. Denne skal arte seg som en global vekkelse, som baner vei for Jesu gjenkomst i menigheten, slik døperen Johannes banet veien for Jesus da han kom første gang. Warnocks tenkning om dette fremstår komprimert i følgende sitat:

Of course, Christ did appear once, in one Man, in the flesh. And therefore, we had a partial fulfillment of the Elijah ministry in one man, in the flesh: and that man was John the Baptist. Said Jesus, "Elias is indeed come, and they have done unto him whatsoever they listed." (Mk. 9:13.) His ministry was to prepare the people for Christ's Appearing.

But a great secret in God's counsels was this: Christ was to appear twice, first in Incarnation, and secondly at the ends of the ages. Now we are awaiting Christ's second Appearing, this time in power and glory in the saints, in the fulness of His Body. And therefore, we can expect not only an Elijah ministry, but the fulness of the Moses-Elijah ministry.

Christ's first Appearing was in the Head only, in one Man. Hence Elijah appeared in one man, even John the Baptist--for his spirit and power rested upon him. Now Christ will appear in His Church the Body. (Warnock 1951, 132 – 133).

Disse glimtene fra Latter Rain bevegelsen gir forhåpentligvis grunnlag for å identifisere oppfatninger som videreføres i The Call og The Send bevegelsen. Med tanke på dette, skal vi nå først se nærmere på Lou Engles oppfatninger.

Revitalisering av Latter Rain

Lou Engle gir eksplisitt tilslutning til Latter Rain bevegelsens profetier, og omtaler The Call og The Send som revitaliseringer av denne bevegelsen (Engle og Goll 2008, 247. Engle 2020, 10, 19, 37ff, 66). Han overtar Halls lære om faste, og - i likhet med Hall, forutsetter han et nødvendighetsforhold mellom faste og vekkelser. The Calls primære og gudgitte oppgave ble derfor nettopp globale faste-aksjoner som skulle medføre vekkelser (Engle 2020, 17, 66). Engle viderefører også ideen om at Elias skal komme to ganger, først som enkeltperson i døperen Johannes skikkelse. Deretter kollektivt i endetiden, som en Elias-generasjon som skal forberede Jesu gjenkomst. Vi skal se nærmere på hva han skriver om dette.

I 2002 gav Lou Engle og James Goll ut boken *Elijah's Revolution: The Call to Passion and Sacrifice for Radical Change*. Her meddeler de sine profetier om at endetidens Elias generasjonen snart skal reises opp, gjøre under og tegn, og revolusjonere nasjoner over hele verden. Dette skulle, ifølge de to profetene, føre til moralsk vekkelser, først i USA, dernest i andre nasjoner. The Call ble utpekt av Gud til å ha en avgjørende rolle i dette, skriver Engle i et tilbakeblikk i 2016:

The Call was appointed by God in some small measure as a visible, tangible expression of a John the Baptist-type fasting-and-prayer movement to help turn America back to God, and that this prophetic indicator was raised up not because of John the Baptist, or Lou Engle, or the prayer movement in general, but as hands on the clock of history pointing to an explosive Jesus movement that will fill stadiums with signs and wonders, save and heal millions and bring an eruption of harvest worldwide. (Engle og Briggs 2016, 182-183).

Engles oppfatninger om den forventede vekkelsens karakter, må forstås i rammen av hans tolkning av den rådende politiske og kulturelle situasjon i USA. Ifølge Engle, svarer situasjonen i USA til forholdene som var i Israel på Elias tid. Han begrunner dette ved utvikle en typologisk tolkning og anvendelse av Bibelens fortelling om profeten Elias og hans religiøse og politiske motstykke dronning Jesabel. Disse representerer to kulturelle mentaliteter, som Engle mener gjør seg gjeldende i amerikansk politikk og kultur.

Jesabel mentaliteten står bak ikke kristne lover og moralsk forfall i USA. Elias mentaliteten eksponeres gjennom dem som protesterer mot denne utviklingen. De siste er, ifølge Engle, endetidens Elias generasjon – in spe. Deres frustrasjon og engasjement må utløses ved faste. Det vil, ifølge Engle, forårsake en moralsk vekkelser som skal bringe både USA og verden tilbake til Gud (Engle og Goll 2002, 28.) Med sin Elias og Jesabel typologi etablerer Engle en gjennomført dikotomisk tenkning som avgjør hans vurderinger av politiske og sosiale forhold i USA, og hans forståelse av vekkelsen rolle. Han blir ivrig republikaner, støtter Bush og senere Trump, som Guds salvede president (DiDio 2020, Ystebø 2020).

I løpet av de siste tjue årene har Engle utallige ganger profetert at Elias generasjonen er i ferd med å stige frem. Han har samtidig arrangert en rekke globale faste-aksjoner for at profetiene skulle oppfylles (Engle 2021). I 2002 skrev han at en «Faceles generasjon», som kollektivt representerer det samme som døperen Johannes og Elias, var i ferd med å stige frem. De skulle ligne på Jesus Kristus, gjøre under og tegn som ham, og forberede Jesu gjenkomst og Guds rike på jorden.

... according to the Scriptures, a prophetic “Elijah” generation will arise also in the last days to prepare the way for His second coming. It will be a “faceless” generation in the sense that there will be not only highly visible leaders or “point” people who have incredible encounters with God. God also will place His prophetic presence on an entire generation, and they will walk in holiness and absolute surrender to Him, enjoying face-to-face intimacy with Him to an unprecedented degree. Yes, an entire generation of radical warriors shall arise! (Engle og Goll 2002, 41).

Engle profeterer det samme budskapet tjue år etter, i anledning en enorm global The Send satsing, våren og sommeren 2022 (Engle og Byrd 2022). Han definerer den åndelige virkelighet som den primære kamp-arena med tanke på politiske og kulturelle endringer. Forfallet i USA skyldes demonisk innflytelse. Overfor dette duger bare åndelig krigføring ved bønne og faste.

Jesus-fasten og Elias generasjonen

Engles faste-teologi kretser om Jesus Kristus og hans førti-dagers faste. Den egentlige prototypen i Engles tenkning er likevel profeten Elias. Engle tegner Jesus som maksimert projeksjon av Elias skikkelsen. Deretter overfører han sin oppfatning av Jesus på Elias generasjonen. De som tilhører denne generasjonen skal være som Jesus på jorden, og gjøre mirakler og tegn som ham (Engle 2016, 99).

Engle legitimerer denne måten å tenke på, ved å vise til at profeten Elias overførte sin tjeneste og autoritet til sin etterfølger Elisa, ved å gi ham sin kappe. På samme måte overfører Jesus sin myndighet til sine etterfølgere. Jesu disipler skal derfor bli «fashioned into His obidient likeness». De er av samme «blod» som Jesus, og derfor lik ham. I sin begrunnelse for dette anvender han blant annet et sitat av Paul E. Billheimer:

Christ is the divine Prototype after which this new species is being made. They are to be exact copies of Him, true genotypes, as utterly like Him as it is possible for the finite to be like the infinite. (Engle 2016, 173, Billheimer 1996, 37, 38).

Ifølge dette sitatet, er altså Jesus en guddommelig prototyp for Elias generasjonen. Vi spør hva som menes med det. Formuleringen viser i alle fall at Engle forutsetter det vi kan kalle funksjonell likhet mellom Jesus og endetidens Elias generasjon. Spørsmålet er om han også forutsetter en form for ontologiske likhet mellom dem. Dette fremstår som noe uklart. Det er imidlertid klart nok at Engle betrakter endetidens Elias-generasjon som kanaler og formidlere av Jesu guddommelige makt og kraft. De oppfatningene Engle utvikler om dette, har vesentlige likhetstrekk med Warnocks lære om Joels Army. Dette fremgår særlig av enkelte konsekvenser Engle trekker av sin faste teologi. Fastens hensikt er at Jesu herlighet skal kanaliseres og manifesteres gjennom Elias generasjonen:

This is why we study the Jesus fast, because it gives us an anchor for our own submission to Christ. We must live experientially in Christ even as we exist positionally in Christ (...) In that place the authority of Christ through us is unhindered, complete». (Engle og Briggs 2016, 173).

Det vi har påpekt så langt, gir grunnlag et lite sammendrag. Engle forutsetter at Jesus Kristus er prototyp for endetidens kristne, i den forstand at de settes i stand til å gjøre under og tegn som ham, og kanalisere hans kraft inn i verden. Engles oppfatning om endetidens Elias-generasjon ligner også på Warnocks Joels Army, og Manifest Son of God teologi. I likhet med Warnock tenker Engle at Jesus handler kollektiv gjennom en spesielt åndsutrustet del av den kristne menighet i den siste tid. I det følgende skal vi se nærmere på hvordan dette kommer til uttrykk i profetiene om The Send.

The Send profetiene

Engle skriver tilbakeskuende om profetiene om The Send i 2020. Han forteller at Andy Byrd og Brian Brennt fra YWAM oppsøkte ham i 2011, og profeterte at The Call skulle erstattes av stadion arrangementet The Send (Engle 2020, 21). Engle konkluderte da med at The Call hadde vært en Johannes døperen bevegelse som skulle bane vei for noe enda større, nemlig, The Send. Profetier om hva The Send skal utrette er temmelig lik profetiene om The Call, men mer grandiose. Arrangementet skal, ifølge angivelige profetier, aktivere en generasjon som skal skape en enorm vekkelse, først i USA, dernest over hele verden. (Engle 2020, 22).

The Send ble arrangert første gang i Orlando i 2019. Arrangementene har så langt samlet veldig mange unge. Det varer i 12 timer, inkluderer helbredelser fra scenen, sendelse av Den Hellige Ånd over forsamlingen, og profetier om vekkelser og revolusjon som skal sveipe over verdens kontinenter. Det som kom etter de første arrangementene, var imidlertid den globale korona epidemien. Det førte til at arrangementer som skulle oppfylle profetiene, måtte avlyses.

Da dette hendelsesforløpet ikke kunne harmoneres med profetiene, ble det behov for forklaringer. Den kom i februar 2021. Da publiserte Charisma News et intervju med Andy Byrd, Lou Engle og Brian Brennt om en profeti som angivelig er hemmeligholdt i 17 år. Ifølge intervjuet, skal Brennts kone ha fått en profeti, som både forutsier pandemien, og viktige hendelser vedrørende president Trump, i 2004. De som fikk kjennskap til denne profetien, skal imidlertid med hensikt ha holdt den hemmelig, helt frem til januar 2021. Ifølge intervjuet i Charisma News, forutsier den blant annet hendelser som gjelder Trump i hans presidentperiode. De hevder også at den forutsier korona-epidemien. Ser man i 2021 tilbake på det som har hendt siden 2004, stemmer profetien, hevder de tre. Og - siden profetien dermed er bekreftet, kan den endelig offentligjøres. I anledning offentliggjørelsen meddeler Engle, Byrd og Brennt så, at profetien også taler om hva som skal skje straks etter at korona epidemien er over. Da skal 80 millioner amerikanere omvende seg til Gud, og The Send skal ha avgjørende betydning for en påfølgende vekkelse med globale dimensjoner:

YWAM's Andy Byrd and Brian Brennt, along with prayer leader and The Send's Lou Engle are encouraged by the 17-year-old prophetic words and vision because their predictions of doom and gloom—fulfilled in 2020—precede a harvest of 80 million souls in America. (Rees 2021).

Vår skisse av Engles profetier, syn på endetiden, Jesus Kristus og Elias generasjonen viser, ikke uventet, at han viderefører tematikk fra Latter Rain bevegelsen. Det gjelder Engles oppfatninger om Jesus og fasten, og hans anvendelse av faste med tanke på å genere global vekkelse. Vi finner også en viss likhet mellom Warnocks lære om at Jesu gjenkomst skjer ved at Jesus åpenbarer seg som menighetens hode på jorden (Manifest Sons of God), og det Engle og hans tilhengere skriver om The Send. The Call defineres som en forløper bevegelse, mens The Send omtales som noe enda større, som The Call peker frem mot. Jeg kan imidlertid ikke se at Engle eksplisitt omtaler The Send som en kollektiv manifestasjon av Jesu gjenkomst, slik Warnock gjorde. I det følgende skal vi se at vesentlige motiver fra Latter Rain bevegelsen også videreføres av Daniel Kolenda.

Daniel Kolenda

Kolenda uttaler seg klart om Elias generasjonen i et av to forord i *The Jesus Fast* (Engle og Briggs 2016, 12). Her hevder han at Bibelens tale om døperen Johannes har dobbel betydning. Det tales både om døperen Johannes selv, og om endetidens Elias generasjon. Kolenda begrunner dette ved å vise til Mat 17: 11 – 13. Han hevder at Jesus, i denne teksten, på den ene side sier at Elias kommer, på den andre side at han allerede har kommet. Spørsmålet er, skriver Kolenda, hvem den Elias som kommer er. Ifølge Kolenda, er dette endetidens Elias generasjon. Den skal stå frem som en bevegelse som består av Johannes døpere og forberede Jesu gjenkomst. De som tilhører denne generasjonen skal være fylt av Ånden, og disponere overnaturlig kraft. De skal gjøre det som er umulig (under og tegn), og profetere om Jesu snarlige gjenkomst:

I believe an entire generation will arise in the spirit and power of Elijah before the Second Coming of the Lord. They will be a generation of John the Baptists preparing the way for the coming King. (...) They will be the ultimate fulfillment of Joel's prophecy: (...) An army of Elijahs, of John the Baptists, filled with the Spirit of God, walking in supernatural power, seeing the invisible, doing the impossible and declaring the Word of the Lord with prophetic urgency, from the least to the greatest! (Engle og Briggs 2016, 12).

Kolenda anerkjenner Lou Engles åpenbaringer om The Call og The Send, og hans status som Guds særlige redskap for den verdensomspennende vekkelsen som skal følge disse arrangementene. Likevel, selv om Kolenda definerer endetidens Elias generasjon ut fra et paradigme som ligner det vi har sett hos Engle, blir detaljene i hans profetier annerledes. Kolenda opererer med større tall. I tillegg knytter han de profetiene som han selv leverer, til sin egen person og virksomhet. Han blir selv den som på avgjørende måte skal være redskap for den store endetidsvekkelsen. Dette fremgår for eksempel av nett-publikasjonen «Thale of Three Dreams», som Kolenda publiserte på CfaNs nettside i januar 2020 (Kolenda 2020 a).

Her hevder Kolenda at Gud har åpenbart at Reinhard Bonnke skulle frelse 77 millioner mennesker over en tretti-års periode fra 1977 til 2017. I tilknytning til dette hevder Kolenda at Gud har åpenbart at han, som Bonnkes etterfølger, skal føre dette tallet opp til 150 millioner, i løpet av ti år, fra 2020 til 2030. Han hevder også å ha mottatt en guddommelig inspirert strategi (divinely-inspired strategy) som viser hvordan dette skal gjennomføres. Avslutningsvis i denne publikasjonen melder Kolenda enda høyere tall. Han skriver at han i flere år har hørt profetiske ord om at det kommer en innhøsting på en milliard mennesker:

For a number of years, I have been hearing prophetic words about a “billion-soul harvest” that is coming. (...) If I had 2,000 evangelists, each of who was committed to five outreaches per year and in each outreach they led just 10,000 people to Christ (...), that would equal 100,000,000 (one hundred million) people saved per year! Multiply that over 10 years and you have a billion souls. (Kolenda 2020 a).

På sine nettsider modererer Kolenda The Sends rolle i endetidsscenariet, til fordel for CfaN. Gud skal ha åpenbart for ham at han selv, CfaN og The Send, sammen skal være redskapet for den største vekkelsen i historien. Kolenda meddeler sin åpenbaring om dette, i net-publikasjonen «We’re winning 150 million souls for Jesus». Her skriver han blant annet følgende:

I believe that, in this next decade, God will use CfaN to spark the greatest movement of world evangelism in history. Thousands of men and women like Reinhard Bonnke will arise and preach this Gospel throughout the world before Jesus returns. Hallelujah! (Kolenda 2020 b).

Tilknytningen til The Send tydeliggjøres mot slutten av ovenfornevnte nett-artikkel. Kolenda anerkjenner The Send som en viktig aktør i oppfyllelsen av de profetiene som han mener Gud har åpenbart for ham. Etter å ha omtalt de første arrangementene i Orlando 2019 og Brasil 2020, skriver han følgende: «*The Send* has only begun. We are heading to many other nations and cities in the days to come believing God to send workers into the harvest. This is one more way we are working to obey the word to ‘collaborate’ » (Kolenda 2020a).

Elias generasjonen

I likhet med Engle, tegner Kolenda Elias generasjonen med utgangspunkt i sitt bilde av Jesus Kristus. Vesentlige særtrekk ved Jesu person overføres derfor kollektivt på denne generasjonen. De skal være som Jesus og gjøre gjerninger som ham på jorden. Hos Kolenda foretas denne anvendelsen mer gjennomfører enn hos Engle. Kolenda anvender også en noe annen terminologi. Han etablerer en kategori som han kaller *Divine partnership*, og definerer både Elias og Jesus i rammen av denne. Når kategorien bestemmes, går han tilbake til menneskets skapelse. Mennesket ble ved skapelsen bestemt til å være Guds partnere. Dette ble ødelagt ved syndefallet, men gjenopprettes foregripende ved at Gud etablerer partnerfelleskap med enkeltpersoner i Den gamle pakt, frem for alt med profeten Elias. Kolenda definerer Jesus selv som den ultimate Guds partner, og i så måte som modell for endetidens Elias generasjon. Denne generasjonen skal være som Jesus på jorden, og fremstå som reduplikasjon av ham.

Kolenda posisjonerer seg ikke mot klassisk inkarnasjonslære. Samtidig gjør han i svært liten grad to-naturlæren operativ i det han skriver. Når det gjelder anvendelsen av Jesus som prototyp for partnership mellom Gud og menneske, trekkes primært Jesu menneskelighet inn i grunnlaget for hans resonnementer. Jesus tenkes som et menneske, som på ultimatt måte er under Den Hellige Ånds kraft. Dette blir avgjørende for at Kolenda kan definere Elias-generasjonen som duplikater av Jesus. Dette fremgår temmelig klart av følgende sitat (mine markeringer):

By demonstrating God’s kingdom through the power of the Holy Spirit, Jesus showed us what it looks like when a human being fulfills his destiny as an extension of God’s kingdom into the fallen world. Jesus demonstrated what a human can do under the power of the Holy Spirit. (...) Now we get to follow His example. (...) Jesus’ miracles

were more than evidence about His role; they were actually demonstrations that imply our role. (Kolenda 2019, 83f).

Kolendas kristologi er temmelig uklar og tvetydig. Likevel er det, som allerede antydnet, mulig å se et bærende premiss, og gjennomgående mønster i den. Det gjelder forståelsen av forholdet mellom Jesu menneskelighet og guddommelighet. Dette forholdet blir forstått slik at det gis forrang, eller primat, til Jesu menneskelighet. Jesus tegnes som et menneske, som disponerer guddommelige krefter. Med dette er det etablert en oppfatning av forholdet mellom Jesu menneskelighet og guddommelighet, som er stikk motsatt den vi finner i den kristologien som ble lagt til grunn for den Nikenske bekjennelse (Nikensk kristologi). Vi skal komme tilbake til dette nedenfor. Først skal vi kort se nærmere på noe av det Kolenda skriver om inkarnasjonen.

Kolendas lære om inkarnasjonen er også temmelig tvetydig. Det er imidlertid klart nok at han også anvender denne læren for å begrunne likhet mellom Jesus og salvede kristne. Han skriver for eksempel at liksom Gud (ved inkarnasjonen) «pakket seg inn» i en manns kropp, så «pakker» Gud seg også inn i en ny menneske- «rase» (!) ved den Hellige Ånds komme på pinsedag. Videre skriver han at Ånden etter pinsedag inkarneres inn i de kristne, liksom Guds Sønn inkarnerte seg inn i en mann (Jesus). Hans oppfatninger her er problematiske å klassifisere, fordi de er så tvetydig formulert. Det er likevel fristende å hevde at de har nestorianske trekk. Følgende sitat peker i denne retning (mine markeringer):

When Jesus came into the world, God wrapped Himself in the flesh of one man, who became ‘the firstborn among many brethren’ (Rom. 8:29, NKJV). Now, through the Holy Spirit, God has wrapped Himself in the flesh of a new race, born again not by “the will of man, but of God». (Kolenda 2019, 86).

Tross uklarheter må det konkluderes med at Kolenda er representativ for en kristologi som tenker forholdet mellom Jesu menneskelighet og guddommelighet vesentlig annerledes enn hva vi finner i oldkirkelig og i reformatorisk kristologi. Nikensk, og senere reformatorisk kristologi, forstår forholdet mellom Jesu guddommelige og menneskelige natur vesentlig annerledes enn ham. Ifølge den kristologien som ble grunnleggende for den Nikenske trosbekjennelse, tilegnet Guds Sønn seg komplett menneskelig natur i inkarnasjonens øyeblikk, for å bruke denne organisk-instrumentelt sammen med sin evige guddommelige natur. Den inkarnerte Guds Sønn gjorde, ifølge denne kristologien, undere og helbredelser i kraft av sin evige guddommelighet. Men – disse guddommelige gjerningene ble formidlet ved Jesu menneskelige natur. For eksempel ved Jesu stemme eller hender.

Jesu menneskelighet tenkes med dette *underordnet* hans evige og uforanderlig guddommelige person. Med dette er det etablert en (bibelsk) lære om Jesus, som utelukker at mennesker kan gjøre undere slik som ham. Vi kan ikke gå grundigere inn på dette her, men tar med et sitat fra Martin Chemnitz, der forholdet mellom Jesu to naturer, og hans undergjerninger omtales. Chemnitz skriver avklarende om forholdet mellom Jesu guddommelige og menneskelige natur, og hans undergjerninger, i det han viser til Athanasius og Kyrill:

Athanasius says in Oratio 3 contra Arianos, “The flesh by its ministration served the works of the deity”. And Cyril in In Johannem, Bk. 4, ch. 14, shows that His flesh is a cooperating agent in the performance of His miracles. However, it cooperates not only in its essential faculties nor only in its natural activities, but because of the hypostatic union with the deity, the flesh receives innumerable supernatural, spiritual,

heavenly, and divine gifts by which it is so formed, prepared, and made suitable and proper that it can be a useful instrument of the divine Logos, ... (Chemnitz 2007, Loc: 5952-5960).

Avslutning

Hensikten med denne artikkelen var å undersøke teologiske oppfatninger som ligger til grunn for The Send bevegelsen. Vi har konsentrert oss om bevegelsens profetier, bibelbruk, lære om Jesus Kristus og anvendelse av kristologi på endetidens Elias-generasjon. Undersøkelsen er avgrenset til skrifter av Lou Engle og Daniel Kolenda. Vi har sett at disse viderefører tematikk fra Latter Rain bevegelsen. Det gjelder alle de temaene vi har berørt, eskatologi, profetier, kristologi og anvendelse av kristologien på endetidens Elias-generasjon. Et særtrekk ved Engle og Kolendas profetier, er at de tillegger seg selv sentral og avgjørende betydning for det som skal skje i endetiden. Den siste store og globale vekkelse skal skje gjennom dem. Det er behov for å gjennomføre en grundigere dogmatisk vurdering av de oppfatningene vi har avdekket, men det vil sprengte rammene for denne artikkelen. Særlig to temaer peker seg ut med tanke på dette: for det første kristologi og anvendelsen av denne på Elias-generasjonen. For det andre, skriftprinsippet. Engle og Kolenda er i konflikt med begge. De fører sine egne profetier inn som grunnlag for sin eskatologi og strategier. Med dette binder de sine tilhengere til ikke bibelske åpenbaringer. De som defineres som endetidens store vekkelsesgenerasjon forventes å oppfylle enorme profetier som er produsert av mennesker. I tillegg skal de gjøre under og tegn som Jesus og forårsake en enorm global vekkelse. Det blir på sikt en krevende og tros-problematisk øvelse.

Litteratur:

Billheimer. Paul E. 1996. *Destined for The Throne*. Minneapolis: Bethany House. (Billheimer 1996).

Chemnitz, Martin. 2007. *The Two Natures in Christ* St. Louis: Concordia Publishing House. (Kindle). (Chemnitz 2007).

Christerson, Brad og Richard Flory. 2017. *The Rise of Network Christianity, Global Pentecost Charismat Christianity*. Oxford: University Press. (Kindle). (Christerson og Flory 2017).

DiDio, Alan. 2020. «Lou Engle's Dream of Donald Trump». Intervju på Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=qY4HbiCAXPM>. (sett den 9. mai 2022). (DiDio 2020).

Engle, Lou og James Goll. 2002. *Elijah's Revolution: The Call to Passion and Sacrifice for Radical Change*. Shippensburg: Destiny Image Publishers. (Engle og Goll 2002).

Engle, Lou og James Goll. 2008. *The Call of the Elijah Revolution. The Passion for Radical Change*. U. S. A: Destiny Image. (Kindle). (Engle og Goll 2008).

Engle, Lou. 2020. *The Fast: Rediscovering Jesus' Pathway to Power*. Colorado Springs: Engle House Publishing. (Kindle). (Engle 2020).

Engle, Lou og Dean Briggs. 2016. *The Jesus Fast. The Call to Awaken The Nations*. Bloomington, Minnesota: Baker Publishing Group. (Kindle). (Engle og Briggs 2016).

Engle, Lou (2021): «The Jesus fast», nett-publikasjon. <https://thejesusfast.global/>, (sett den 9. mai 2022). (Engle 2021).

Engle, Lou og Andy Byrd. 2022. «The Send Story». https://www.youtube.com/watch?v=kBNktrOq_Yw (sett den 2 mai 2022). (Engle og Byrd 2022).

Geivett, Douglass R. og Holly Pivec. 2014. *A New Apostolic Reformation? A Biblical Response to a Worldwide Movement*. Bellingham: Lexham Press. (Kindle). (Geivett og Pivec 2014).

Hall, Franklin. 2020. *Atomic Power with God, Thru Fasting and Prayer*. Augusta: Mockingbird Press. (Kindle). (Hall 2020).

Kolenda, Daniel. 2019. *Slaying Dragons: A Practical Guide to Spiritual Warfare*, Florida: Charisma House. (Kindle). (Kolenda 2019).

Kolenda, Daniel (2020): «Thale of Three Dreams», <https://www.cfan.eu/a-tale-of-three-dreams/>. (sett den 7. mai 2022). (Kolenda 2020 a).

Kolenda, Daniel: «The send, the greatest era of evangelism and missions in church history». <https://danielkolenda.com/the-send-the-greatest-era-of-evangelism-and-missions-in-church-history/> (sett den 7 mai, 2022). (Kolenda 2022).

Kolenda, Daniel. 2020. «We're winning 150 souls for Jesus», <https://www.cfan.eu/about-us/vision/> (sett den 7 mai 2022). (Kolenda 2020 b).

Rees, Steve: «2004 Prophetic Words, Vision Confirm Events of Today, Predict 80-Million Soul Harvest». Intervju i Charisma News, den 2. august, 2021. https://www.charismanews.com/culture/84323-2004-prophetic-words-vision-confirm-events-of-today-predict-80-million-soul-harvest?fbclid=IwAR1yFNbIn9dd09ereDfCd_LlnNiuNEtHmXeGhY_lA1zfvvNJZ-C43hVSg94 (sett den 5. mai 2022). (Rees 2021).

Riss, Richard. 1987. *The Latter Rain Movement of 1948 and the Mid-twentieth Century Evangelical Awakening*. Ontario: Honeycomb Visual Productions. (Riss 1987).

Warnock, George H. (1951). *The Feast Of Tabernacles: A Type Of The Glorious Church*. ID-DESIGN Media. Kindle Edition.

Ystebø, Bjarte: «Tror på Trump», artikkel i Norge Idag, den 17. november 2020.
<https://idag.no/tror-pa-trump/19.34749>. (sett den 7. mai 2022.). (Ystebø 2020).